

Prebrojavanje i proljetna seoba ptica vodenih staništa u Mostarskom blatu u aprilu 2008. godine

Davorka Kitonić¹, Peter Sackl²

Kitonić, D., Sackl, P., 2008: Waterbird counts and spring migration in Mostarsko blato in April 2008

The paper comprises data on 65 bird species registered during the waterbird counts in the spring migration in Mostarsko blato on the 14th and 19th April 2008. The total numbers of waterbird counts are 1764 individuals on the 14th April 2008, and 3540 individuals on the 19th April 2008.

Key words: waterbird count, spring migration, Mostarsko blato, Bosnia and Herzegovina

Većina dinarskih kraških polja su periodično poplavljena. Iako je za očekivati da kraška polja predstavljaju značajna staništa za odmor vodenih ptica selica, koje pripadaju evropsko-sibirskim/crnomorsko-mediteranskim populacijama koje dopijevaju do zimovališta u sjevernoj i zapadnoj Africi preko središnjeg Mediterana (Adriatic Flyway/Jadranski seobeni putevi ptica selica), mnoge močvare zapadnog Balkana nisu obuhvaćene prebrojavanjem ptica vodenih staništa (IWC). Mostarsko blato ima ukupnu površinu od 33,1 km² i nalazi se nekoliko kilometara jugozapadno od Mostara. To je jedno od polja srednje veličine u Bosni i Hercegovini i krajem zime i u proljeće je redovno poplavljeno. U okviru proučavanja ptica za projekt *Adriatic Flyway* fondacije EuroNatur, u aprilu 2008. godine smo posjetili Mostarsko blato (14. i 19. aprila). Tokom kišnog perioda i juga na dalmatinskoj obali, 70-80% površine polja je oba dana bilo poplavljeno, a vidljivost i vremenski uslovi (sunčano, vjetar < 25 km/h) bili su pogodni za prebrojavanje ptica. Koristili smo 12 km dugu stazu između Kruševa i Jare duž južnog i zapadnog oboda polja, pa procjenjujemo da smo pokrili 50-70% područja.

Tokom dva prebrojavanja zabilježili smo 1764, odnosno 3540 vodenih ptica (tab. 1). Razlike u broju vrsta i jedinki između dva prebrojavanja bile su znatne, što ukazuje na visoku stopu variranja tog broja kod selica. Pored velikog broja žličarki (*Platalea leucorodia*), koji je porastao od 35 do najmanje 200 ptica 19. aprila, na plitko poplavljenim livadama u središtu polja našla su se i raštrkana jata šljukarica koja su uglavnom činili vivci (*Vanellus vanellus*) i prutka migavica (*Tringa glareola*). S obzirom na to da u nekim područjima nismo uspjeli izvršiti prebrojavanje, na mjestima skrivenim višim nasipima i na livadama s visokom vegetacijom, broj šljukarica je možda bio znatno veći od broja datog u tabeli. Pored vodenih ptica, bio je prisutan i izvjestan broj grabljivica, poput eje močvarice (*Circus aeruginosus*) i eje strnjarice (*C. cyaneus*), kao i mladi riđi škanjac (*Buteo rufinus*). Uz jednu ranu grupu pčelarica (*Merops apiaster*), u malim pješčanim jamama na rubovima Jare prebrojali smo i ukupno 350 rupa za gniježđenje bregunice (*Riparia riparia*), najmanje pet mužjaka žute pastirice (*Motacilla flava feldegg*) u pijevo duž trase istraživanja i 30 španskih vrabaca (*Passer hispaniolensis*) blizu Kruševa.

¹ Crepina 44, HR – 20355 Opuzen, Croatia; davorka.kitonic@st.t-com.hr

² Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Forschungsstätte Furtnerteich, Raubergasse 10, A – 8010 Graz, Austria; peter.sackl@museum-joanneum.at

Tabela 1 Popis registrovanih vrsta
Table 1. Check-list of registered species

Vrsta / Species	Broj jedinki / Number of individuals	
	14. 4. 2008	19. 4. 2008.
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	1	
<i>Podiceps cristatus</i>	20	
<i>Podiceps nigricollis</i>	75	
<i>Ardea cinerea</i>	10	?
<i>Ardea purpurea</i>	1	1
<i>Egretta alba</i>	3	
<i>Egretta garzetta</i>	48	?
<i>Ardeola ralloides</i>	6	
<i>Plegadis falcinellus</i>		7
<i>Platalea leucorodia</i>	35	200
<i>Tadorna tadorna</i>	5	
<i>Anas penelope</i>	3	
<i>Anas crecca</i>	40	
<i>Anas platyrhynchos</i>	2	
<i>Anas querquedula</i>	18	4
<i>Anas clypeata</i>	29	5
<i>Aythya ferina</i>	3	
<i>Circus aeruginosus</i>	1	6
<i>Circus cyaneus</i>	2	2
<i>Circus pygargus</i>	1	
<i>Buteo buteo</i>	2	1
<i>Buteo rufinus</i>		1
<i>Falco tinnunculus</i>	1	1
<i>Falco subbuteo</i>	1	
<i>Grus grus</i>	30	
<i>Fulica atra</i>	19	
<i>Himantopus himantopus</i>	112	
<i>Vanellus vanellus</i>	1101	
<i>Charadrius dubius</i>	21	50
<i>Limosa limosa</i>		28
<i>Actitis hypoleucos</i>	2	
<i>Tringa erythropus</i>		12
<i>Tringa nebularia</i>		75
<i>Tringa glareola</i>	1	1600
<i>Tringa totanus</i>		200
<i>Calidris minuta</i>		15
<i>Calidris temminckii</i>	2	6
<i>Philomachus pugnax</i>		20
<i>Larus michahellis</i>	67	1307
<i>Larus ridibundus</i>	110	
<i>Chlidonias niger</i>		7
<i>Chlidonias hybrida</i>		3
<i>Streptopelia turtur</i>		2

<i>Cuculus canorus</i>		2
<i>Merops apiaster</i>	6	
<i>Upupa epops</i>	8	
<i>Picus viridis</i>	1	
<i>Galerida cristata</i>	1	?
<i>Alauda arvensis</i>	7	
<i>Lullula arborea</i>	30	
<i>Riparia riparia</i>	50 (+ 350 gnijezda)	
<i>Hirundo rustica</i>	7	
<i>Anthus campestris</i>	1	3
<i>Motacilla flava. flava</i>	9	
<i>Motacilla flava feldegg</i>	5	
<i>Saxicola rubetra</i>	3	
<i>Oenanthe oenanthe</i>		4
<i>Parus major</i>	1	
<i>Pica pica</i>	6	?
<i>Corvus c. cornix</i>	33	?
<i>Sturnus vulgaris</i>	10	
<i>Passer hispaniolensis</i>	30	
<i>Carduelis cannabina</i>	12	
<i>Serinus serinus</i>	1	
<i>Emberiza calandra</i>	19	

Summary

On 14 and 19 April 2008 we conducted waterbird counts in Mostarsko blato (33,1 km²) between Kruševo and Jare, which covered an estimated 50 – 70% of the polje. With good numbers of Eurasian Spoonbill (*Platalea leucorodia*) and some waders, like Northern Lapwing (*Vanellus vanellus*) and Wood Sandpiper (*Tringa glareola*), total numbers of 1764 and 3540 waterbirds, respectively, were counted. Besides a flock of Glossy Ibis (*Plegadis falcinellus*), migrating ducks, waders, and other waterbirds, a juvenile Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus*), a colony of 350 breeding pairs of Sand Martins (*Riparia riparia*) and a total of 30 Spanish Sparrows (*Passer hispaniolensis*) were noted.